

**Mnenje Evropskega odbora regij – Strategija EU za ogrevanje in hlajenje**

(2017/C 088/17)

**Poročevalka:** Daiva Matonienė (LT/ECR), članica mestnega sveta, Šiauliai

**Referenčni dokument:** Sporočilo Komisije Evropskemu parlamentu, Svetu, Evropskemu ekonomsko-socialnemu odboru in Odboru regij: Strategija EU za ogrevanje in hlajenje

COM(2016) 51 final

**POLITIČNA PRIPOROČILA**

## EVROPSKI ODBOR REGIJ

*Splošne ugotovitve*

1. pozdravlja predlog Evropske komisije, da se ogrevanje in hlajenje obravnavata kot sestavni del skupnega energetskega sistema, in ugotavlja, da se s tem sektor ogrevanja prvič izpostavlja kot pomembno področje energetskega sektorja, ki lahko v veliki meri prispeva k večji neodvisnosti, zagotavljanju energetske varnosti, doseganju podnebnih ciljev in zmanjšanju izdatkov za potrošnike;
2. meni, da ni univerzalne rešitve za zagotavljanje trajnosti sektorja ogrevanja in hlajenja, in poudarja, da treba za doseganje učinkovitosti uporabiti široko paleto možnosti, tj. različne tehnologije in različne rešitve tako v posameznih primerih kot za celotno panogo;
3. vendar ugotavlja, da je strategija zelo splošna, premalo jasna in ne navaja dovolj konkretno, kako in v katero smer je treba razvijati sektor ogrevanja in hlajenja, katere praktične ukrepe je treba sprejeti za doseg zastavljenih ciljev, kakšen bo učinek teh ukrepov na lokalne in regionalne oblasti, podjetja in potrošnike (gospodinjstva) ali katera pravila finančne podpore in spodbud bi bilo treba uporabiti za uresničitev ciljev trajnostne oskrbe z energijo;
4. poudarja, da je EU še vedno močno odvisna od uvoza energije. Za ogrevanje in hlajenje se trenutno porabi 50 % vse energije v enem letu, kar pomeni 59 % celotne porabe plina in 13 % celotne porabe nafte v Evropi <sup>(1)</sup>. Te številke kažejo velik potencial za prihranek energije, ki pa ga bo mogoče uresničiti, če bodo sprejeti ukrepi za prestrukturiranje tega sektorja in za zagotovitev učinkovitega ogrevanja in hlajenja;
5. podpira predlog Komisije, naj države članice sektor ogrevanja in hlajenja vključijo v nacionalne energetske in podnebne akcijske načrte, ki so del upravljanja energetske unije;
6. poudarja, da je zakonodaja EU – kot so direktiva o energijski učinkovitosti, direktiva o energijski učinkovitosti stavb in direktiva o spodbujanju uporabe energije iz obnovljivih virov, ki določajo specifične ukrepe za proizvodnjo in porabo energije – pomembna za razvoj sektorja ogrevanja in hlajenja; zato poudarja, da je treba pri prihodnjih pregledih te zakonodaje upoštevati ključno vlogo lokalnih in regionalnih oblasti v tem sektorju ter še posebej priporočila iz tega mnenja;
7. ugotavlja, da svetovni trend zmanjševanja zalog neobnovljivih virov energije, svetovne podnebne spremembe ter večji poudarek na kakovosti okolja in človekovem zdravju vse bolj narekujejo usmeritev sodobnih gradbenih zasnov in določajo njihovo osredotočenje na varčevanje z energijo, učinkovito rabo energije ter posledice za okolje in človekovo zdravje;

<sup>(1)</sup> [https://ec.europa.eu/energy/sites/ener/files/documents/1\\_EN\\_ACT\\_part1\\_v14.pdf](https://ec.europa.eu/energy/sites/ener/files/documents/1_EN_ACT_part1_v14.pdf).

8. meni, da bo strategija omogočila državam članicam objektivno oceno njihovih političnih in upravnih odločitev, ki so jih doslej sprejele v sektorju daljinskega ogrevanja. Poleg tega bo spodbudila razvoj sektorja s posodabljanjem sistemov ogrevanja, prenovo stavb, prehodom z uporabe zemeljskega plina na goriva iz obnovljivih virov energije oziroma na druga goriva iz čistih energetskega virov ter omogočanjem priklopa novih uporabnikov. Na ta način bodo storitve še cenejše, zmanjšali se bodo izdatki za potrošnike, zrak v mestih pa bo čistejši;

9. poziva Evropsko komisijo, naj pregleda politike EU, da bo razvila trajnostni in učinkovit sektor ogrevanja in hlajenja. Primer, ki ponazarja nepovezanost različnih elementov zakonodaje EU, je Deleagirana uredba Komisije (EU) št. 244/2012 <sup>(2)</sup> o dopolnitvi direktive o energijski učinkovitosti stavb, ki omogoča, da se toplotna in električna energija iz obnovljivih virov ne upoštevata pri izračunu energetske učinkovitosti stavbe, če sta proizvedeni na kraju samem, upoštevata pa se, če sta dobavljeni iz centralizirane proizvodnje. Ta nedoslednost utegne spodkopati sisteme za daljinsko ogrevanje in hlajenje ter sproizvodnjo toplote in električne energije ter škoduje cilju okrepljene uporabe obnovljivih virov energije, uporabe odpadkov za proizvodnjo toplote ter zmanjšanja emisij CO<sub>2</sub>. Meni, da bi morala biti poraba energije oziroma potreba po njej v stavbi glavno merilo za energijsko učinkovitost stavb;

10. poziva Evropsko komisijo, naj državam članicam ob upoštevanju njihovega potenciala svetuje, kako naj z razvojem učinkovitih tehnologij, spodbujanjem inovacij ter odpravo pravnih in upravnih ovir razvijajo trajnostni sektor ogrevanja in hlajenja;

11. izraža obžalovanje, ker vloga lokalnih in regionalnih oblasti v strategiji ni dovolj opredeljena, ter poudarja, da te oblasti nosijo največjo odgovornost za sektor ogrevanja in hlajenja, saj so ne le vključene v razvoj in upravljanje infrastrukture, temveč so tudi eden od največjih porabnikov energije;

12. opozarja, da si lokalne in regionalne oblasti v okviru svojih možnosti čim bolj prizadevajo za prispevek k doseganju ciljev glede trajnostne energije. Mnoga mesta v vsej EU že dolgo let pripravljajo akcijske načrte za podnebje in trajnostno energijo, v katere vključujejo zaveze za nizkoogljično proizvodnjo toplote in elektrike, rabo obnovljivih virov energije in ukrepe, namenjene izboljšanju energetske učinkovitosti;

13. poudarja, da Odbor regij kot skupščina predstavnikov lokalnih in regionalnih oblasti EU pri svojem delu pripisuje velik pomen energetskega vprašanju in je v več mnenjih v okviru predlogov energetske unije že podal priporočila <sup>(3)</sup>, in sicer v zvezi z razvojem energetskega sektorja, izrecna opozorila glede pomembne vloge lokalnih in regionalnih oblasti pri uresničevanju ciljev energetske politike, usmerjene v trajnost, ter predloge za aktivnejše sodelovanje med centralnimi in lokalnimi organi v državah članicah pri postopkih odločanja in zastopanju interesov potrošnikov;

14. opominja, da je Odbor regij že ob več priložnostih opozoril na glavno vlogo, ki jo morajo imeti lokalne in regionalne oblasti pri razvoju sproizvodnje toplote in električne energije. Ta tehnologija za hkratno pridobivanje električne energije in toplote omogoča skoraj 90-odstotni izkoristek primarne energije iz goriva. Evropska unija bi morala ustvariti potrebne pogoje za podporo teh visokoučinkovitih obratov, tako da bodo lahko pokrili svoje stroške obratovanja <sup>(4)</sup>;

<sup>(2)</sup> Deleagirana uredba Komisije (EU) št. 244/2012 z dne 16. januarja 2012 o dopolnitvi Direktive 2010/31/EU Evropskega parlamenta in Sveta o energetske učinkovitosti stavb z določitvijo primerjalnega metodološkega okvira za izračunavanje stroškovno optimalnih ravnih za minimalne zahteve glede energetske učinkovitosti stavb in elementov stavb (UL L 81, 21.3.2012, str. 18).

<sup>(3)</sup> Mnenje Odbora regij – Sveženj za energetske unijo; mnenje Odbora regij – Cenovno dostopna energija za vse (UL C 174, 7.6.2014, str. 15). Zaposilo grškega predsedstva Sveta z dne 4. novembra 2013; mnenje Odbora regij – Energija iz obnovljivih virov: glavni akter na evropskem energetske trgu (UL C 62, 2.3.2013, str. 51); mnenje Odbora regij – Energetska učinkovitost (UL C 54, 23.2.2012, str. 49); predhodno mnenje Odbora regij – Energetski akcijski načrt EU za obdobje 2011–2020 (UL C 42, 10.2.2011, str. 6); mnenje Odbora regij – Energija: strateški pregled in energetska učinkovitost stavb (UL C 200, 25.8.2009, str. 41); mnenje Odbora regij – Spodbujanje uporabe energije iz obnovljivih virov (UL C 325, 19.12.2008, str. 12).

<sup>(4)</sup> Mnenje Odbora regij – Energija iz obnovljivih virov: glavni akter na evropskem energetske trgu.

15. meni, da je zelo pomembno, da cene energije ostanejo dostopne tudi za državljane z najnižjimi dohodki, ki pogosto porabijo velik del dohodkov samo za ogrevanje, hlajenje, razsvetljavo in naprave, ter da so programi za večjo energijsko učinkovitost namenjeni predvsem tistim, ki jih najbolj potrebujejo <sup>(5)</sup>;

#### *Daljinsko ogrevanje in hlajenje ter individualna oskrba s toplotno energijo*

16. meni, da so sistemi daljinskega ogrevanja in hlajenja izjemno primerni za to, da se različni viri energije povežejo s proizvajalci in odjemalci energije. Daljinsko ogrevanje je lahko ena od najčistejših oblik oskrbe s toplotno energijo in utegne imeti ključno vlogo pri zmanjševanju emisij CO<sub>2</sub> ter pri zagotavljanju energetske neodvisnosti in varnosti. Zato bi bilo treba razvoju teh sistemov dati prednost, če so pogoji zanje ugodni in je mogoče dokazati njihove splošne okoljske koristi;

17. poudarja, da so sistemi daljinskega ogrevanja in hlajenja na območjih z veliko gostoto prebivalstva lahko odličen način za oskrbo z ogrevanjem in hlajenjem, da morajo biti vsi ukrepi v takšnem primeru usmerjeni v učinkovito proizvodnjo energije in da je treba porabnikom v večji meri omogočiti uporabo toplote in elektrike, ki sta bili pridobljeni iz ogljično nevtrálnih virov. Opozoriti je treba, da so energetske strukture med državami članicami različne in da ni univerzalne rešitve, ki bi bila primerna za vse države članice. Pomembno je, da so pobude za nove oblike proizvodnje energije oblikovane tako, da ne spodkopavajo dobro delujočih sistemov na lokalni ali regionalni ravni;

18. meni, da imajo mreže daljinskega ogrevanja resnični potencial za učinkovito dobavo energije gospodinjstvom, in poziva nacionalne ravni upravljanja in raven EU, naj zagotovijo podporo za pokrivanje morebitnih potreb po širjenju in nadgradnji sedanjih omrežij. To velja tudi za lokalna (ločena od preostalega) omrežja bioplina, ki so namenjena oskrbi zasebnih uporabnikov na lokalni ravni z gorivom;

19. ugotavlja tudi, da je v številnih predelih EU individualna proizvodnja toplote zaradi razporeditve prebivalstva najučinkovitejša ali celo edina gospodarna ali tehnično izvedljiva možnost; poudarja, da bi bilo treba na teh območjih nameniti več pozornosti spodbujanju oskrbe stavb s toplotno in električno energijo iz obnovljivih virov in zamenjave starih kotlov z novimi, učinkovitejšimi, ki povzročajo manj onesnaževanja, s čimer bi tudi rešili problem kakovosti zraka, glede na to, da v nekaterih evropskih državah uporaba trdnih goriv za ogrevanje gospodinjestev povzroča do tri četrtine onesnaženosti zraka z drobnimi prašnimi delci;

20. ugotavlja, da je treba za učinkovit razvoj sistemov ogrevanja in hlajenja energetske vire povezovati z industrijo in odjemalci. Povezovanje omrežij za ogrevanje, hlajenje in električno energijo bi na primer zmanjšalo splošne stroške energetskih sistemov in koristilo odjemalcem. V ta namen je treba spodbujati razvoj novih in inovativnih tehničnih rešitev;

#### *Povečanje energijske učinkovitosti stavb*

21. poudarja, da se energijsko učinkovitost morda najbolj povezuje s stavbami, saj imajo ogromen potencial za prihranek energije. V Evropski uniji se 45 % energije za ogrevanje in hlajenje porabi v stanovanjskem sektorju <sup>(6)</sup>. Izboljšanje energijske učinkovitosti na tem področju bi zato moralo biti še naprej prednostna naloga;

22. poudarja, da je energijska učinkovitost stavb rezultat kombinacije različnih ukrepov in pomeni zmožnost čim bolj izkoristiti vsako enoto energije z racionalno rabo energije, tehnologijami za varčevanje z energijo, uporabo obnovljivih virov energije in spodbujanjem energijsko varčnega ravnanja odjemalcev. Poudariti je treba, da bi morala izbira gradbenih materialov in tehnologij temeljiti na celostnem pristopu in upoštevanju prednostnih nalog trajnostne gradnje;

23. izpostavlja, da so energijski prihranki v celotnem življenjskem ciklu stavbe v veliki meri odvisni od odločitev, sprejetih pri načrtovanju nove stavbe ali pripravi načrta prenove že zgrajene stavbe. Zato priporoča trajnostno spremljanje procesa že od zgodnje faze projekta z uporabo inovativnih instrumentov, kot je informacijsko modeliranje stavb (BIM) <sup>(7)</sup>;

<sup>(5)</sup> Predhodno mnenje Odbora regij – Energetski akcijski načrt EU za obdobje 2011–2020.

<sup>(6)</sup> Glej opombo 1.

<sup>(7)</sup> [https://en.wikipedia.org/wiki/Building\\_information\\_modeling](https://en.wikipedia.org/wiki/Building_information_modeling)

24. predlaga, da se preverijo obstoječi modeli prenove, proučijo njihove dobre strani in pomanjkljivosti ter ocenijo izkušnje držav članic z zasnovno novih modelov financiranja, privlačnih za potrošnike. Prav tako je treba odpraviti pravne in upravne ovire za prenovo. Približno 70 % državljanov EU prebiva v zasebnih stanovanjskih objektih. Lastniki pogosto ne izvedejo stroškovno učinkovite prenove, ker niso dovolj dobro seznanjeni z njenimi prednostmi, ne dobijo nepristranskih nasvetov o tehničnih možnostih ter se morajo soočiti z različnimi interesi (npr. v večstanovanjskih stavbah) in finančnimi omejitvami. Zato se morajo oblasti držav članic ter lokalne in regionalne oblasti osredotočiti na sodelovanje z javnostjo in povečati ozaveščenost o izvajanju ukrepov za izboljšanje energijske učinkovitosti ter spodbujati varčevanje z energijo;

25. poziva lokalne in regionalne oblasti, naj proučijo, kako bi lahko zasebni sektor in podjetja za energetske storitve z ustvarjanjem ugodnih pogojev ter odpravljanjem upravnih in pravnih ovir vključili v izvajanje ukrepov za izboljšanje energijske učinkovitosti;

26. predlaga, naj se v stavbah bolj uporabljajo napredne tehnologije, ki prispevajo k zmanjšanju porabe energije za ogrevanje notranjih prostorov, hlajenje, prezračevanje, osvetljavo, toplo vodo in druge potrebe, ne da bi zmanjšale udobje uporabnikov. Obstajajo na primer tehnologije za vračanje toplote, ki učinkovito zajemajo toploto iz odvodnega zraka stavbe in jo prenašajo v dovodni zrak, s čimer je mogoče prihraniti občutno količino energije, ki se uporablja za ogrevanje notranjih prostorov;

27. ugotavlja, da Komisija v enem od pristopov k izboljšanju energijske učinkovitosti stavb močno stavi na pametne sisteme, saj zagotavljajo instrumente za merjenje, nadzor in avtomatizacijo, ter razširja možnosti za uporabnike za udeležbo pri upravljanju povpraševanja. Te ukrepe je načeloma treba podpreti. Vendar obstajajo pomisleki v zvezi z njihovim vplivom na gospodarstvo in zasebnost, ki ga je treba nadalje preučiti, zato mora ostati uporaba pametnega merjenja prostovoljna;

28. poudarja pomen promocije pasivnih hiš, ki imajo izredno nizko porabo energije, ter podpira in spodbuja to, da bi se v praksi bolj uveljavil koncept aktivne hiše, ki uporablja alternativne vire energije;

29. poudarja, da je v gradbeništvu zelo pomemben odgovoren pristop; predlaga določitev strožjih priporočenih standardov za naprave in nove stavbe ter uveljavitev strožjih meril načrtovanja in gradnje, ki bi arhitekta, načrtovalce in projektante spodbudili k zasnovi hiš, skladnih z zahtevami za pametne stavbe;

30. izpostavlja, da je za uresničitev ciljev strategije EU za ogrevanje in hlajenje pomembno slediti celostnemu pristopu in spodbujati prenovo po zaključenih območjih. Poleg prenove stavb je tudi smiselno, da se po celotnem takšnem območju izvede celostna revitalizacija okolja, posodobi infrastruktura, ustvarijo zelene cone, vzpostavi kolesarjenju prijazna infrastruktura itd.;

#### *Industrija, soproizvodnja in obnovljivi viri energije*

31. opozarja na pomemben potencial pri varčevanju z energijo v industriji, kar temelji na konceptu industrijske simbioze, ki je pomemben element ideje premika h krožnemu gospodarstvu; ugotavlja, da pogosto nastajata presežna toplota in hlad, ki se preprosto sproščata v okolje, in se strinja, da bi uporaba odpadne toplote in hlada v omrežjih daljinskega ogrevanja in hlajenja zmanjšala porabo primarne energije ter koristila tako gospodarstvu kot okolju. Lokalne in regionalne oblasti imajo pri tem pomembno vlogo, saj so pristojne za načrtovanje sistemov ogrevanja;

32. ugotavlja, da bi bilo treba industrijo spodbujati, naj bolj poudarja učinkovitejšo rabo obstoječih tehnologij, s čimer bi znižala stroške energije. Industrija je imela leta 2012 četrtninski delež v skupni porabi končne energije v EU, od tega se je 73 % porabilo za ogrevanje in hlajenje <sup>(8)</sup>;

<sup>(8)</sup> Glej opombo 1.

33. poziva Evropsko komisijo, naj se bolj osredotoči na inovacije v industriji in podpira rabo obnovljivih virov energije ter razvoj novih nizkoogljicnih tehnologij, vključno z zajemanjem in geološkim shranjevanjem ogljika, ki lahko učinkovito prispevajo k blaženju podnebnih sprememb, in meni, da je reformiran sistem ETS pri tem odločilnega pomena;

34. se strinja, da potencial soproizvodnje toplote in električne energije trenutno ni docela izkoriščen. Zato poziva Komisijo, naj pripravi konkreten akcijski načrt, v katerem bodo podrobno opredeljeni ukrepi za spodbujanje soproizvodnje;

35. poziva nacionalne organe, naj se o odločitvah glede razvoja soproizvodnje posvetujejo z lokalno in regionalno ravno. Pretehtati bi bilo treba razmere in priložnosti na lokalni ravni ter ekonomske koristi širjenja soproizvodnje, kot je na primer večja konkurenčnost industrije zaradi izkoriščanja njene odpadne toplote, ter na podlagi tega odpraviti upravne in regulativne ovire, ki zavirajo razvoj tega sektorja;

36. meni, da bi bila lahko uporaba obnovljivih virov energije v sektorju ogrevanja in hlajenja ena od možnosti za zagotovitev njegovega učinkovitega razvoja. Sistemi daljinskega ogrevanja bi lahko izkoriščali različne obnovljive in lokalne vire energije, tudi odpadno energijo, komunalne odpadke, biogoriva, sončno in geotermalno energijo ipd. Zato bi bilo treba spodbujati razvoj sistemov tako, da se omogoči uporaba obnovljivih virov energije;

#### *Potreba po financiranju in možnosti za financiranje sektorja ogrevanja in hlajenja*

37. poudarja, da so za izboljšanje učinkovitosti sektorja ogrevanja in hlajenja potrebni precejšnji finančni viri, zato je izredno pomembno poskrbeti za skupni pristop in si prizadevati za boljšo usklajenost med različnimi viri financiranja;

38. predlaga pregled sedanjih sistemov finančne podpore na različnih ravneh, ki bi jih lahko uporabili za podporo razvoja sistemov daljinskega ogrevanja in hlajenja, energijske učinkovitosti in izkoriščanja energije iz obnovljivih virov. Poziva tudi k spodbujanju oblikovanja privlačnih shem financiranja, ki bodo omogočale izvajanje učinkovitejših ukrepov za razvoj sektorja ogrevanja in hlajenja;

39. predlaga, naj se spodbuja uporaba inovativnih finančnih instrumentov za financiranje razvoja sektorja ogrevanja in hlajenja, podpirajo naložbe v čiste tehnologije ter olajša sodelovanje zasebnega sektorja. Prizadevati si je treba za sinergije med novimi metodami in priložnostmi za financiranje ter uporabiti ukrepe finančnega inženiringa, kot so posojila z nizkimi obrestnimi merami, jamstva, subvencionirane obrestne mere, kapitalske naložbe, listinjenje ipd.;

40. poudarja, da bi bilo za izvajanje strategije EU za ogrevanje in hlajenje ter za financiranje večjih projektov dobro združiti evropske strukturne in investicijske sklade (ESIF) <sup>(9)</sup> s finančnimi instrumenti Evropskega sklada za strateške naložbe (EFSI). Zato poziva, naj države članice EU čim več uporabijo to kombinacijo ukrepov ter naj se proces pospeši in poenostavi;

41. poudarja, da je treba pri energetskih projektih spodbujati večjo uporabo modela podjetij za energetske storitve (ESCO) ter odpraviti pravne in upravne ovire, ki preprečujejo njegovo uporabo v sektorju ogrevanja in hlajenja. Ugotavlja tudi, da so za odpravo ovir za naložbe in birokracije v tem sektorju pomembne stalne strukturne reforme v državah članicah EU;

42. poudarja, da je pomembno sodelovanje z Evropsko investicijsko banko (EIB) in da je treba lokalne in regionalne oblasti podpreti pri iskanju dodatnih virov financiranja ter pri izvajanju večjih projektov na področju energijske učinkovitosti. S pomočjo EIB je Litva na primer ustanovila inovativen sklad JESSICA, privabila dodatne vire financiranja in dosegla multiplikacijski učinek;

<sup>(9)</sup> [https://ec.europa.eu/info/funding-tenders/european-structural-and-investment-funds\\_sl](https://ec.europa.eu/info/funding-tenders/european-structural-and-investment-funds_sl).

43. pozdravlja podporo iz Evropskega sklada za strateške naložbe (EFSI) <sup>(10)</sup> s posebnim poudarkom na zagotavljanju jamstva za prvo izgubo za naložbe v večje in bolj tvegane projekte energijske učinkovitosti. Ugotavlja tudi, da je bil sklad EFSI doslej posebej koristen za mala in srednje velika podjetja (MSP). Zato je treba izvajati več dejavnosti za ozaveščanje na lokalni ravni, da se spodbudi večja uporaba EFSI v državah članicah, kjer je bila ta doslej omejena;

44. pozdravlja Evropski portal naložbenih projektov (EIPP) <sup>(11)</sup>, spletno platformo, ki povezuje izvajalce evropskih projektov in vlagatelje vanje, ter predlaga, da se platforma dopolni z opisi instrumentov financiranja, in sicer tako da se zberejo primeri dobre prakse pri razvoju programov financiranja energetskih projektov v državah članicah EU;

45. meni, da bi bilo koristno, če bi EU pripravila smernice za učinkovito upravljanje in financiranje energetskega sektorja ter pripravila primere možnih modelov učinkovitega upravljanja, ki bi jih lokalne in regionalne oblasti lahko uporabile v sektorju ogrevanja in hlajenja;

#### *Vloga lokalnih in regionalnih oblasti*

46. ugotavlja, da imajo lokalne in regionalne oblasti v sektorju ogrevanja in hlajenja pomembno vlogo:

- te oblasti so neposredno odgovorne za sektor, saj urejajo zagotavljanje storitev, so pristojne za načrtovanje sistemov in rešujejo vprašanja financiranja v zvezi z razvojem in posodabljanjem sistemov;
- lokalne in regionalne oblasti so vezni element med vsem akterji v sektorju – odjemalci, ponudniki, proizvajalci, vlagatelji in sistemskimi operaterji – ter med drugim prispevajo k izboljšanju kakovosti okolja;
- glavne odločitve se sprejemajo na lokalni ravni, kjer nastajajo tudi glavne pobude. Lokalna raven je tista, kjer teorija postane praksa in kjer se pravne zahteve preoblikujejo v vidne in otipljive rezultate;
- obveščanje odjemalcev in posvetovanje z njimi;

47. ugotavlja, da lahko lokalne in regionalne oblasti, ki so pristojne za občinsko načrtovanje, pomagajo spodbujati rabo energije iz obnovljivih virov in izboljšati energijsko učinkovitost na lokalni in regionalni ravni, na primer z določitvijo ambicioznih ciljev in akcijskih načrtov, poenostavitvijo upravnih postopkov in pravil ali zagotavljanjem finančne podpore;

48. izraža obžalovanje, da v strategiji niso omenjene lokalne in regionalne oblasti kot glavni akterji v sektorju ogrevanja in hlajenja, ter Evropsko komisijo poziva, naj jih pri izvajanju nadaljnjih ukrepov na tem področju obravnava kot partnerke in jim pripiše enako težo kot nacionalnim vladam;

49. meni, da bi se bilo treba o prihodnjih specifičnih ukrepih posvetovati z lokalnimi in regionalnimi oblastmi, glede na njihovo vlogo pri načrtovanju in gradnji infrastrukture, privabljanju vlagateljev in obveščanju odjemalcev ter posvetovanju z njimi;

50. ugotavlja, da so v mnogih državah za storitve ogrevanja in hlajenja odgovorne občine (gre za komunalne storitve), zato je lokalna raven s tega vidika ključna, da z vzpostavljanjem pogojev za večjo konkurenco in zmanjševanjem stroškov ogrevanja spodbuja vse akterje v sektorju (gospodinjstva, industrijo) k vključevanju v njegov razvoj;

#### *Pomen obveščanja in vključevanja javnosti*

51. opozarja, da bo spodbujanje splošne uporabe sodobne tehnologije in učinkovitih ter trajnostnih sistemov ogrevanja in hlajenja, ki omogočajo učinkovito rabo energije in virov, prispevalo k ohranjanju kakovosti zunanega zraka ter varovanju blaginje posameznika in družbe;

<sup>(10)</sup> <http://www.eib.org/efsi/index.htm>.

<sup>(11)</sup> [https://ec.europa.eu/priorities/european-investment-project-portal-eipp\\_en](https://ec.europa.eu/priorities/european-investment-project-portal-eipp_en)

52. ugotavlja, da zgolj prenova ali prehod na drugo gorivo ali drugi ukrepi ne bodo prinesli vidnih rezultatov; izredno pomembno je zagotavljanje pravih informacij. Lastniki stavb pogosto niso dovolj dobro seznanjeni s koristmi prenove. Za ogrevanje in hlajenje gre v Evropi v povprečju 6 % izdatkov. 11 % prebivalstva pozimi ne more dovolj ogrevati svojih stanovanj <sup>(12)</sup>. Izbira odjemalcev je omejena, saj ni dovolj informacij o dejanski porabi energije in stroških, pogosto pa tudi ni dovolj sredstev za naložbe v visokoučinkovite tehnologije. Težko je primerjati stroške, ki nastanejo med celotno življenjsko dobo, koristi, kakovost in zanesljivost posameznih tehnologij in rešitev. Zato Odbor predlaga, naj nacionalne vlade ter lokalne in regionalne oblasti sodelujejo pri ozaveščanju javnosti in izobraževanju odjemalcev o ukrepih za večjo energijsko učinkovitost ter tehnikah za varčevanje z energijo;

53. ugotavlja, da v sektorju ogrevanja in hlajenja (kot v mnogih drugih), glede na znanstveni napredek in tehnološki razvoj, ni dovolj strokovnjakov z ustreznim znanjem o gradnji energijsko učinkovitih stavb, energijski učinkovitosti in tehnologijah za uporabo obnovljivih virov energije. Za odpravo tega problema bi morali vsi akterji v sektorju sodelovati pri usposabljanju kvalificiranih strokovnjakov, organiziranju posvetovanj ter izvajanju programov za ozaveščanje in izobraževanje;

54. pozdravlja ustanovitev Evropskega svetovalnega vozlišča za naložbe (EIAH) <sup>(13)</sup>, ki zasebnim in javnim izvajalcem projektov zagotavlja tehnično podporo in svetovanje po meri. Vendar meni, da bi bilo treba več svetovalnih storitev ponujati na lokalni ravni, bližje podjetjem, ki jih potrebujejo. Povečati je treba zavest javnosti in akterjev v sektorju o pomenu varčevanja z energijo;

55. pozdravlja Konvencijo županov, ki izhaja iz pobude Komisije in v kateri so se lokalne in regionalne oblasti zavezale k zmanjšanju emisij CO<sub>2</sub>, s čimer prispevajo k izvajanju trajnostne energetske politike, ter poziva Evropsko komisijo, naj zagotovi spodbude za sodelovanje pri podobnih pobudah.

V Bruslju, 12. oktobra 2016

*Predsednik*  
*Evropskega odbora regij*  
Markku MARKKULA

---

<sup>(12)</sup> Glej opombo 1.

<sup>(13)</sup> <http://www.eib.org/eiah/index.htm>.